

سلامة الاطفال

الگوی درک تهدید در حکومت های منطقه خلیج فارس

(بررسی انقلاب اسلامی ایران و فروپاشی حکومت عراق)

پایان نامه ارائه شده به گروه علوم سیاسی

دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی

دانشگاه شهید بهشتی

برای دریافت دانشنامه کارشناسی ارشد

در رشته روابط بین الملل

توسط:

حمید شرفی

استاد راهنما:

دکتر محمد باقر حشمت زاده

مرداد ۱۳۸۸

۲ / ۱۲ / ۱۳۸۸

موزه اطلاعات درک علمی بولاق
تهران

این کار پاس و تقدیم ناچیزی است به پیشگاه

شیر مردان و دلاور زنانی که در روزهای آسایش و راحتی این آب و خاک نبوده اند ولی در سختی ها و روزهای پر
تلاطم برای دفاع از هویت پاک و آسمانی این مرز و بوم جان دادند و ایثار کردند، گویی که مملکت فقط مال

آنان است و بس.

و
همچنین کسانی که رهروان راستین آنان خواهند بود.

برگ تائیدیه پایان نامه

عنوان پایان نامه: الگوی درک تهدید در حکومت های منطقه خلیج فارس (بررسی انقلاب اسلامی ایران و

فروپاشی حکومت عراق)

نام دانشجو: حمید شرفی

دوره: کارشناسی ارشد رشته روابط بین الملل

این پایان نامه در جلسه ۱۳۸۸/۵/۶ با نمره ۱۷/۵ و درجه بسیار خوب مورد تائید اعضای کمیته

پایان نامه، متشکل از استادان زیر، قرار گرفت:

استاد راهنما

دکتر محمد باقر حشمت زاده

امضاء

استاد مشاور

دکتر محمد رضا تاجبیک

امضاء

استاد ناظر

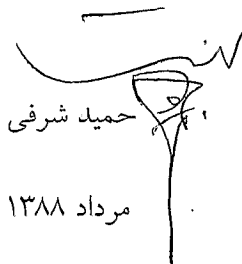
دکتر امیر محمد حاجی یوسفی

امضاء

اذعان

مطالب ارائه شده در این پایان نامه توسط اینجانب در دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی در فاصله زمانی اردیبهشت ۱۳۸۷ تا مرداد ۱۳۸۸ به انجام رسیده، به استثناء کمکهای مورد اشاره در سپاسگذاری محتوای این پایان نامه بطور کامل توسط خود اینجانب صورت گرفته است. این پایان نامه یا بخشی از آن برای دریافت هیچ مدرکی به این دانشگاه یا دیگر دانشگاهها ارائه نشده است.

حمید شرفی
مرداد ۱۳۸۸

سپاس و تقدیر:

به درگاه خدای تبارک و تعالی،

آموزگاران همیشگی ام، از ابتدا تا کنون،

استاد گرانمایه ام دکتر محمد باقر حشمت زاده که با راهنمایی های خود آموزه های

ارزشمندی به من آموختند،

استاد گرانمایه ام دکتر محمد رضا تاجیک که بدون رهنمون های ایشان این کار مقدور

نبود،

استاد گرانمایه ام دکتر امیر محمد حاجی یوسفی به خاطر نظارت و راهنمایی هایی که

روشنگر بسیاری از مشکلات این کار بود،

سرکار خانم مرندی، کارشناس محترم گروه علوم سیاسی دانشکده علوم اقتصادی و

سیاسی به خاطر زحمات بی دریغشان

و

خانواده ام که برای من بهترین اند.

عنوان: الگوی درک تهدید در حکومت های منطقه خلیج فارس

(بررسی انقلاب اسلامی ایران و فروپاشی حکومت عراق)

دانشجو: حمید شرفی

استاد راهنما: دکتر محمد باقر حشمت زاده

دوره: کارشناسی ارشد رشته روابط بین الملل

تاریخ ارائه: مرداد ماه ۱۳۸۸

چکیده:

چگونگی درک تهدید امری وابسته به هویت و دیگر مؤلفه های تأثیر گذار کشورهاست. با بررسی هویت و ساختارهای اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، زیست محیطی و نظامی کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس مشخص شد که این کشورها حفظ امنیت اجتماعی و پاسداری از هویت خود را به عنوان مسئله اصلی مورد توجه قرار می دهند. واکنش آنها به دو کنش انقلاب اسلامی ایران و فروپاشی حکومت عراق نیز بررسی شد؛ نتیجه آن شد که در واکنش به این دو کنش نیز آنها سعی در حفظ هویت متفاوت خود داشته اند.

کلمات کلیدی: تهدید، درک تهدید، شورای همکاری خلیج فارس، انقلاب اسلامی ایران،

فروپاشی حکومت عراق

فهرست مطالب

۳	فصل اول: کلیات
۴	طرح مسئله
۴	ادبیات تحقیق
۶	سوال اصلی و سوالات فرعی تحقیق
۶	مفروض ها
۷	فرضیه ها
۸	مفاهیم و متغیر های اصلی تحقیق
۱۰	روش تحقیق
۱۱	عملیاتی کردن
۱۲	ساماندهی تحقیق
۱۴	منابع فصل اول
۱۵	فصل دوم: دید گاههای نظری در باره درک تهدید
۱۶	مقدمه
۲۱	امنیت اقتصادی
۲۶	امنیت اجتماعی
۳۱	امنیت سیاسی
۳۵	امنیت زیست محیطی
۴۰	امنیت نظامی
۴۳	نقد و ارزیابی نظریه مجموعه امنیتی منطقه ای
۴۵	منابع فصل سوم
۴۸	فصل سوم: الگوی درک تهدید در حکومت های منطقه خلیج فارس
۴۹	نیروهای تاثیر گذار در خلیج فارس
۵۱	دین
۵۷	ناسیونالیسم
۶۴	هویت، فرهنگ، اجتماع و درک تهدید در خلیج فارس
۷۱	سیاست و درک تهدید
۷۲	ساختار دولت های عربی منطقه خلیج فارس
۷۷	آسیب پذیریهای سیاسی و درک تهدید

۸۱	حوزه نظامی و درک تهدید
۹۲	اقتصاد و درک تهدید
۱۱۰	محیط زیست و درک تهدید
۱۰۵	منابع فصل سوم
	فصل چهارم: الگوی درک تهدید در حکومت های منطقه خلیج فارس: انقلاب
۱۱۰	اسلامی، فروپاشی حکومت عراق
۱۱۱	انقلاب اسلامی و اولویت حوزه درک تهدید
۱۱۱	انقلاب اسلامی در ایران و ماهیت آن
۱۱۳	نگاه و هدفهای فراملی انقلاب اسلامی
۱۱۸	ماهیت واکنش ها به انقلاب اسلامی در کشورهای خلیج فارس و حوزه درک آن
۱۳۱	حمله آمریکا به عراق و اولویت حوزه درک تهدید
۱۳۲	۱۱ سپتامبر و بر اندازی رژیم صدام حسین
۱۳۳	تهدید های حمله آمریکا برای کشورهای عربی
۱۳۸	ماهیت واکنش ها به فروپاشی حکومت عراق و حوزه درک آن
۱۴۹	منابع فصل چهارم
	فصل پنجم: تجزیه و تحلیل، رد یا تاثیر فرضیه ها
۱۵۳	تجزیه و تحلیل، رد یا تاثیر فرضیه ها
۱۵۴	تجزیه و تحلیل، رد یا تاثیر فرضیه ها
	فصل ششم: خلاصه تحقیق، نتیجه گیری و ارائه الگو، پیشنهادها
	وراهکارها
۱۵۹	وراهکارها
۱۶۰	خلاصه تحقیق
۱۶۵	نتیجه گیری و ارائه الگو
۱۷۱	پیشنهاد ها و راهکار ها
۱۸۱	منابع فصل ششم
۱۸۲	فهرست منابع

فصل اول

کلیات تحقیق

طرح مسئله :

کنش و واکنش دولت‌ها بر اساس درک تهدیدها و فرصت‌هاست. بعضی مواقع این درک‌ها صحیح و گاهی غلط است. گاهی تهدیدی را درک و گاهی آن را غلط یا کمتر یا بیشتر از آنچه که باید ارزیابی شود، به حساب می‌آورند.

منطقه خلیج فارس یکی از با اهمیت‌ترین مناطق اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جهان است که ثبات آن برای توسعه دنیا اهمیت فراوان دارد.

ما در پی بررسی شیوه‌های درک تهدید و خصوصاً درک تهدیدی که به صورت غالب در این منطقه وجود دارد هستیم. اینکه دولت‌های این منطقه در بررسی تهدیدهای ناشی از تحولات منطقه معمولاً کدام جنبه از تهدید را بیشتر مدنظر قرار می‌دهند؟

فهم درست شیوه اصلی درک تهدید دولت‌های منطقه خلیج فارس، تصمیم‌گیری درست و محاسبه شده در سیاست خارجی و حتی داخلی را در پی خواهد داشت. این مسئله همچنین به ما این توان را خواهد داد تا پیشاپیش بسیاری از کنش و واکنش‌های دولت‌های منطقه را در رابطه با تحولات منطقه‌ای حدس بزنیم.

با استفاده از نتایج این پژوهش می‌توانیم حدس بزنیم که حکومت‌های منطقه خلیج فارس معمولاً بر سر چه مسائلی حساسیت نشان می‌دهند؟ کدام بُعد قدرت را بیشتر مورد توجه قرار می‌دهند؟ و علت سردی روابط آنها با برخی از کشورها و گرمی روابط با برخی دیگر چیست؟ ما به وسیله نتایج این پژوهش می‌توانیم ارزیابی درستی از تصورات کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس نسبت به قدرت، تهدید، شکست، پیروزی، ابعاد مختلف قدرت، آسیب‌پذیری و بطور کلی سیاست ورزی بدست آوریم.

ادبیات تحقیق :

در بررسی‌های به عمل آمده در مورد سابقه تحقیق موضوع درک تهدید در خلیج فارس، به تحقیقی که دقیقاً به شیوه غالب و اساسی‌ترین شیوه درک تهدید در منطقه خلیج فارس پرداخته

باشد، بر نخوردم. اما در مورد درک و نگاه به پدیده های مختلف و تهدید دانستن و ندانستن آنها از دیدگاههای مختلف منابعی وجود داشت، از آن جمله می توان به مقاله آقای گرگوری گاس^۱ اشاره کرد.

وی با دسته بندی درک تهدیدات در منطقه به دو دسته تهدیدات ناشی از قدرتمند شدن همسایگان و افزایش توانایی های نظامی آنها و همچنین تهدیدها علیه ثبات داخلی کشورها، به توضیح هر یک از این تهدیدات می پردازد. وی تهدیدات دسته اول را دقیقاً مطابق همان نظریه کلاسیک توازن قوا می داند که در آن با افزایش قدرت یک کشور، تهدید علیه دیگر کشورها مطرح می شود و علت دسته دوم تهدیدات را نیز چند قومی و چند فرهنگی بودن منطقه خلیج فارس ذکر می کند. وی سپس با بررسی تمایزات قومی، قبیله ای، زبانی و فرهنگی، فرآیندهایی که این تمایزات منجر به تهدید می شود را توضیح می دهد.

بدین شکل نویسنده تنها به ذکر تعدادی از منابع احتمالی تهدید می پردازد و به فزآیندی که یک تهدید به وقوع می پیوندد و در پی آن نیست که الگوی درک تهدید این حکومت ها را بررسی کند.

توماس ماتیر^{**} نیز در مقاله با نام تهدید متقابل در خلیج عربی / فارسی : نگاه شورای همکاری خلیج^۲ (فارس)، با ذکر این نکته که عربهای شورای همکاری خلیج فارس با تهدیدهایی همچون تروریسم، فروپاشی حکومت عراق، ایران و سیاست خارجی آمریکا در منطقه مواجه هستند، به توضیح هر یک از این تهدیدات می پردازد.

وی معتقد است عربها از تقویت گروههای تروریستی و فعالیت های آنها در منطقه نگرانند و آن را تهدیدی علیه ثبات خود می دانند. به باور وی، نگرانی دیگر اعراب حاشیه خلیج فارس، فروپاشی حکومت عراق و از بین رفتن سد نخست سنی ها علیه شیعیان ایران است. آنها همچنین از قدرت

* Gregory Gause
** Thomas Mattair

گرفتن ایران در کل منطقه خاورمیانه و خصوصاً گسترش نفوذ این کشور در میان شیعیان ابراز نگرانی می کنند. دیگر نگرانی اعراب از مبارزه قاطع ایالات متحده با گروههای تروریستی است. بدین گونه وی به توضیح تهدیدهای درک شده از طرف کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس می پردازد. وی در پی آن نیست که الگویی که این کشورها این کنش ها را امنیتی کرده اند، توضیح دهد.

سؤال اصلی و سؤالات فرعی تحقیق :

سؤال اصلی : الگو و شیوه درک تهدید در میان حکومت های منطقه خلیج فارس، در ارتباط با تغییرات و تحولات بیرونی، به چه صورت است ؟

سؤال فرعی ۱ : در ارتباط با انقلاب اسلامی ایران، مهمترین حوزه های ارزیابی و درک تهدید، به ترتیب اهمیت تأثیرگذاری بر درک تهدید در حکومت های منطقه خلیج فارس کدامند ؟

سؤال فرعی ۲: در ارتباط با فروپاشی حکومت عراق، مهمترین حوزه های ارزیابی و درک تهدید، به ترتیب اهمیت تأثیر گذاری بر درک تهدید در حکومت های منطقه خلیج فارس کدامند ؟

مفروض ها :

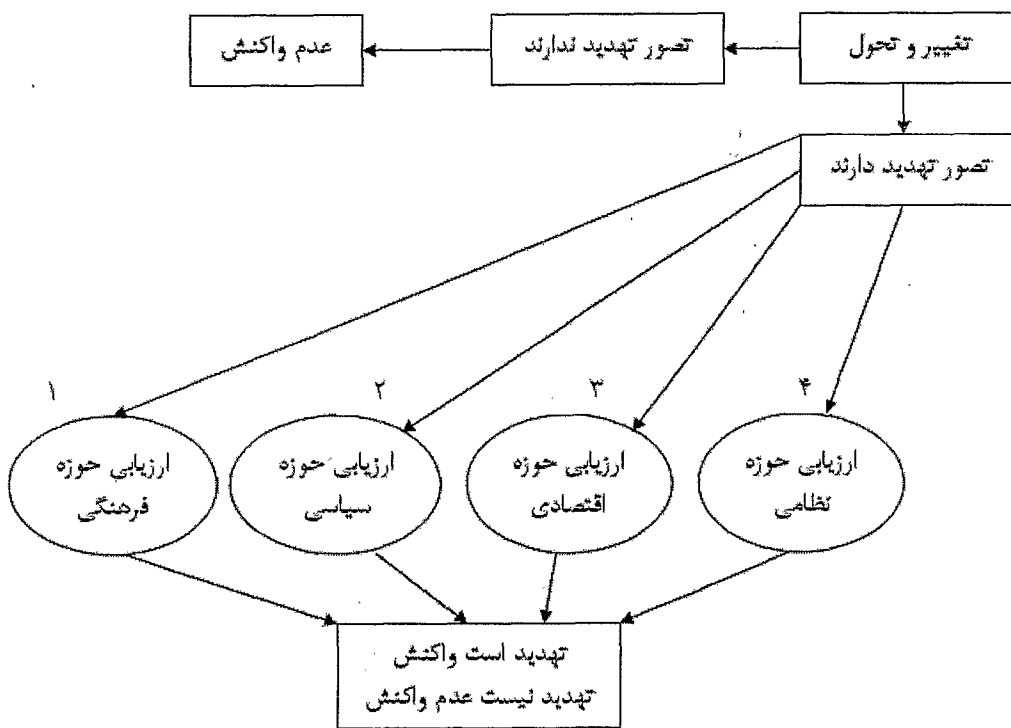
کنش و واکنش ها در عرصه بین المللی در پی درک تهدید و فرصت است. دولت ها به تهدیدهای مشترک واکنش نسبتاً مشابه نشان می دهند. مشابهت های فرهنگی، سیاسی و اقتصادی، امنیت بسیاری از کشورهای منطقه خلیج فارس را به هم پیوند داده است.

فرضیه ها :

فرضیه اصلی : الگوی درک تهدید حکومت های منطقه خلیج فارس، مرتبط با تغییر و تحولات بیرونی به ترتیب اهمیت، شامل ارزیابی تهدید در حوزه های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و نظامی می باشد.

فرضیه فرعی ۱: در ارتباط با انقلاب اسلامی ایران، مهمترین حوزه های ارزیابی و درک تهدید، به ترتیب اهمیت تأثیرگذاری بر درک تهدید، حوزه های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و نظامی می باشد.

فرضیه فرعی ۲: در ارتباط با فروپاشی حکومت عراق مهمترین حوزه های ارزیابی و درک تهدید به ترتیب اهمیت تأثیرگذاری بر درک تهدید، حوزه های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و نظامی است.

* اعداد نشانگر اهمیت و اولویت حوزه ارزیابی تهدید است.

مفاهیم و متغیرهای اصلی تحقیق :

تهدید* :

مفهومی ذهنی و نسبی است که درک آن به مؤلفه های گوناگونی بستگی دارد. این واژه به عنوان یک واژه فرعی همواره با مفهوم امنیت تعریف می شود. به عبارت دیگر امنیت مفهومی اصلی است و تهدید مفهومی فرعی که در درون واژه امنیت جای دارد. مهمترین عنصر در تعریف تهدید همانا سلب امنیت است. به این معنا که تهدید مجموعه شرایطی است که احتمالاً به سلب امنیت و یا اختلال در آن منجر می شود. تهدید در مفهوم گذشته آن دارای ویژگیهای مشخصی بود که می توان آنها را این گونه برشمرد :

۱- عمدتاً با منشاء خارجی تصور می شد،

۲- مبتنی بر قدرت نظامی بود،

۳- متکی به حضور فیزیکی دشمن بود،

۴- آگاهی از تهدیدات گسترده نبود،

۵- دامنه تهدیدات محدود بود،

۶- تهدیدات به راحتی قابل تشخیص بود،

۷- در اکثر تهدیدات، دولت ها نقش مؤثر را ایفا می کردند.

اما در جهان امروز مفاهیم دستخوش تغییر و تحول شده اند. در شرایط نوین برخی از ویژگی های تهدیدات به شرح ذیل است :

۱- اکثر تهدیدات دولت محور نیستند. (این قبیل مخاطرات از عوامل و بازیگران فراملی یا فراملی نشأت می گیرند)

۲- این چالش ها، فضای جغرافیایی خاصی ندارند و تهدیدات متنوع، چند سویه و چند جهتی است و در سه سطح جهانی، منطقه و محلی قابل بررسی است.

* Threat

۳- این تهدیدات را نمی توان تنها با اتکا به سیاست های دفاعی سنتی مدیریت کرد و مدیریت مؤثر مستلزم طیفی از رهیافت های غیر نظامی است.

درک تهدید* :

به فرآیندی گفته می شود که بازیگران امنیتی کننده توجهشان به یک کنش یا واکنش جلب شده، آن را بررسی کرده و آن حرکت را تهدید یا غیر آن برای خود تلقی می کنند.

شورای همکاری خلیج فارس :**

یک سازمان منطقه ای است که در سال ۱۹۸۱ پس از جلسات متعدد شش کشور حوزه خلیج فارس رسماً تشکیل شد. شش کشور عبارتند از ۱- عربستان سعودی ۲- کویت ۳- قطر ۴- امارت متحده عربی ۵- عمان ۶- بحرین. تشکیل این شورا در شرایطی اتفاق افتاد که حدوداً دو سال از پیروزی انقلاب اسلامی و تأسیس نظام جمهوری اسلامی ایران می گذشت. این مسئله همزمان با خلاء ناشی از سقوط رژیم شاه که به عنوان ژندارم منطقه عمل می کرد و نیز اشغال افغانستان توسط ارتش سرخ شوروی سابق و بروز جنگ بین عراق و ایران بود.

انقلاب اسلامی ایران* :**

انقلاب اسلامی ایران از دو واژه انقلاب و اسلام ترکیب شده است. در اینجا اسلام «هدف» و انقلاب «وسیله» می باشد. در واقع مردم و رهبری انقلاب بوسیله انقلاب تلاش کردند که اسلام به عنوان یک مکتب اجتماعی و سیاسی مجدداً احیا نمایند. . . . انقلاب یعنی دگرگونی بنیادی افکار و رفتار فرد و جامعه در جهت نیل به کمال مطلوب که به صورت سریع و نوعاً توأم با خشونت و خونریزی انجام می شود. . . . اسلام به عنوان یک دین مجموعه ایست از عقاید و احکام از طرف خداوند و بوسیله رسول خدا برای تأمین سعادت و کمال فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی انسان

انزال و ارسال شده است.^۳

* Threat perception

**Persian Gulf Cooperation Council

*** Islamic Revolution Of Iran

فروپاشی حکومت عراق :

منظور از فروپاشی حکومت عراق، حمله ایالات متحده آمریکا به عراق در سال ۲۰۰۳ میلادی است که به فروپاشی حکومت عراق و از بین رفتن رژیم صدام حسین منجر شد.

متغیر مستقل این تحقیق « حکومت های منطقه خلیج فارس » است. این حکومت ها هستند که فرآیند درک تهدید در درون ساختارهای آنها و به نام آنها صورت می پذیرد و یک کنش و یا واکنش را تهدید یا غیر آن ارزیابی می کنند.

اما متغیر وابسته حوزه درک تهدید است. اینکه حکومت ها با کدام از عینک های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و نظامی به یک پدیده می نگرند. بنابراین حوزه درک تهدید به عنوان متغیری وابسته به حکومت های عربی خلیج فارس مطرح می شود.

هر یک از عوامل فرهنگی - اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، نظامی و زیست محیطی به عنوان متغیرهای میانگیری مطرح می شوند که واسط بین حکومت های عربی منطقه خلیج فارس و حوزه درک تهدید هستند. بنابراین اگرچه حوزه های مختلف مطرح شده، خود مکان هایی حقیقی یا مجازی هستند که تهدید در درون آنها مورد توجه قرار می گیرد، اما از خود فرآیند درک تهدید جدا انگاشته شده اند.

روش تحقیق :

در این تحقیق اطلاعات از راه بررسی اسناد کسب خواهد شد و آنگاه داده ها به صورت کیفی تحلیل می شود. در این پژوهش با بررسی اسناد، کتب، مقالات، نشریات و سایتهای اینترنتی که به نوعی به شرایط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، نظامی و زیست محیطی کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس پرداخته اند، سعی شده تا با تحلیل آنها، حوزه های غالب درک تهدید در این نظامها مورد بررسی قرار گیرد.

در بررسی انقلاب اسلامی ایران و حوزه درک آن از سوی عرب‌های حاشیه خلیج فارس، اغلب از اسناد، مقالات و کتب داخلی استفاده شده است. دلیل این امر آشنایی، توانایی و حضور برخی از نویسندگان این منابع در انقلاب اسلامی بوده است.

سعی کرده‌ام تا با بررسی ریشه‌های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی هویت عرب‌های حاشیه خلیج فارس به تحلیل کنش‌ها و واکنش‌های آنها در مواجهه با پدیده‌های مختلف بپردازیم. عوامل کاهنده و افزایش‌دهنده درک تهدید در حوزه‌های مختلف را بررسی کرده و نهایتاً به الگوسازی اقدام کرده‌ام. پس از آن واکنش عرب‌ها به دو تحول و حادثه انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ و همچنین حمله ۲۰۰۳ آمریکا به عراق مورد بررسی قرار گرفته است. به عبارتی سعی شده تا با بررسی واکنش دول عربی به دو واقعه انقلاب اسلامی و حمله آمریکا به عراق، ریشه‌های فرهنگی و هویتی فرآیند درک تهدید مورد بررسی قرار گیرد.

عملیاتی کردن :

حکومت اصلی‌ترین نهادی است که انسانها به منظور سازماندهی رفتارهای خود در ابعاد مختلف زندگی ایجاد می‌کنند. در نهایت این حکومت‌ها هستند که مسئولیت درک و واکاویت تهدیدها را بر عهده دارند. انسانها بر حسب مؤلفه‌هایی که بر آنها تأثیرگذار است، تهدیدها را خطری برای هر یک از حوزه‌های اجتماع، سیاست، اقتصاد، نظامی و یا زیست محیطی خود برآورد می‌کنند.

سامان اجتماعی و فرهنگی نهادی است که انسان ضرورتاً، برای رفع نیازهای روحی و روانی خود تأسیس کرده است.^۴

سازمان اقتصادی جامعه نهادی است که انسان ضرورتاً، برای رفع نیازهای مادی و جسمی خود ایجاد کرده است.^۵

سازمان‌های سیاسی، نهادهایی هستند که انسانها به منظور حفظ و تنظیم روابط خود در تمامی ابعاد زندگی تأسیس کرده‌اند.

سازمان های نظامی مجموعه هایی هستند که انسانها به منظور مقابله با تهدیدهای خشن و نظامی و دفاع از هستی خود تأسیس می کنند.

هدف نهادها و فعالیت های زیست محیطی نیز حفاظت از زیست محیط به عنوان عنصری تأثیرگذار در تمامی فعالیت های بشری است.

درک تهدید نیز فرآیندی است که بازیگر بر حسب مؤلفه های تأثیرگذار، یک کنش و یا واکنش را به عنوان عاملی آسیب رسان در نظر گرفته و آن را امنیتی می کند.

بنابراین به منظور بررسی متغیرها و تأثیر آنها بر همدیگر، هر یک از حوزه های فرهنگ و اجتماع، سیاست، اقتصاد، نظامی و زیست محیطی در کشورهای حاشیه خلیج فارس مورد بررسی قرار گرفته است. میزان آسیب پذیری و اهمیت هر یک از این حوزه ها مورد نظر بوده و بر این اساس بررسی می شود که چگونه عواملی بر ایجاد یک الگوی درک تهدید در حکومت های عربی منطقه خلیج فارس تأثیر می گذارند.

ساماندهی تحقیق :

فصل اول پژوهش را کلیات تحقیق، که عبارت است از طرح مسئله و اهمیت تحقیق، ادبیات تحقیق، سؤالات اصلی و فرعی تحقیق، مفروض ها، فرضیه ها، مفاهیم و متغیرهای اصلی تحقیق، روش تحقیق، روش گردآوری اطلاعات و ساماندهی پژوهش، تشکیل می دهد.

در فصل دوم، دیدگاههای نظری درباره درک تهدید بررسی خواهد شد. در این فصل ابتدا نگاه نظریه های سنتی به امنیت و درک تهدید ذکر خواهد شد و پس از آن چهارچوب تئوریک پژوهش ذکر شده و در پایان آن را نقد و ارزیابی خواهیم کرد.

در فصل سوم، به بررسی الگوی درک تهدید حکومت های منطقه خلیج فارس خواهیم پرداخت. در این فصل اهمیت هر یک از حوزه های فرهنگی - اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، نظامی و زیست محیطی در فرآیند درک تهدید جوامع و حکومت های عربی حاشیه خلیج فارس بررسی خواهد شد.

در فصل چهارم، الگوی درک تهدید حکومت های عربی منطقه خلیج فارس را با دو واقعه انقلاب اسلامی ایران و فروپاشی حکومت عراق به آزمون خواهیم گذاشت. در این فصل در پی آن هستیم که حوزه اصلی که حکومت های عربی حاشیه خلیج فارس در آن به درک تهدید پرداخته اند را مشخص سازیم.

در فصل پنجم فرضیه ها را تجزیه و تحلیل خواهیم کرد و در فصل ششم و پایانی پس از ذکر خلاصه تحقیق به نتیجه گیری خواهیم پرداخت و در پایان پیشنهادها و راهکارهایی ارائه خواهیم کرد.